

Ο συνοδός που επέζησε, επέστρεψε στην Θήβα κι ανάγγειλε τον θάνατο του βασιλιά. Ντρεπόταν να παραδεχτεί ότι έξι αυτοί εξολοθρεύτηκαν από έναν και μόνο άνδρα. Προτίμησε να πει ότι η βασιλική συνοδεία δέχτηκε επίθεση από ολόκληρη συμμορία ληστών που της είχαν στήσει καρτέρι.

Στην πόλη έπεσε πανικός. Ξαφνικά, βρέθηκαν χωρίς βασιλιά, χωρίς διάδοχο και με τη Σφίγγα να τους καταδιώκει. Όσπου να δουν, τι θα γίνει, βασιλιάς ανακηρύχτηκε ο Κρέοντας, ο αδελφός της βασίλισσας Ιοκάστης. Παρά την βούλησή τους να βρεθούν οι φονιάδες του βασιλιά, άφησαν την υπόθεση για αργότερα. Προείχε η Σφίγγα.

Ήταν ένα φτερωτό τέρας με κεφάλι και στήθος γυναίκας, σώμα λιονταριού, πόδια Αρπυίας και ουρά δράκου, κόρη του Τυφώνα και της Έχιδνας. Την είχε στείλει η Ήρα για να τιμωρήσει τον Λαίο που παλιά είχε αποπλανήσει τον Χρύσιππο. Κατ' άλλους, την είχε στείλει ο Απόλλωνας, επειδή η Ιοκάστη, στη συντριβή της για τον φόνο του άνδρα της, ξεστόμισε εναντίον του θεού ύβρεις καθώς ο χρησμός της Πυθίας, κατ' αυτήν, είχε κάνει λάθος: Ο Λαίος δεν σκοτώθηκε από γιο του, όπως η ιέρεια είχε προφητεύσει, αλλά από ληστές, σύμφωνα με τα όσα είπε ο βασιλικός συνοδός. Όμως, σύμφωνα με την πρώτη εκδοχή, η Σφίγγα ήταν ήδη εκεί όσο ακόμα ο Λαίος ζούσε. Για το πώς θα απαλλάσσονταν από αυτήν άλλωστε πήγαινε ο βασιλιάς να ρωτήσει το μαντείο. Κι ακόμα, υπήρχε η εκδοχή ότι το τέρας το είχε στείλει ο θεός Διόνυσος, επειδή ο Λαίος, όπως ο πατέρας του κι ο παππούς του παλιότερα, αρνιόταν τη λατρεία του.

Όπως κι αν είχε το ζήτημα, η Σφίγγα στεκόταν πάνω σε ένα βράχο και υπέβαλλε ένα αίνιγμα σε καθέναν που περνούσε από εκεί. Όποιος δεν μπορούσε να το λύσει, γινόταν τροφή του τέρατος. Ως την ώρα, είχαν χαθεί πολλοί. Ο Κρέοντας ανάγγειλε ότι θα δώσει τον θρόνο και το χέρι της βασίλισσας Ιοκάστης σε εκείνον που θα απαλλάξει την Θήβα από τη Σφίγγα. Κατά μια εκδοχή, ο γιος του, Αίμονας, ήταν το τελευταίο από τα θύματα του τέρατος, που έμελλε να βρει τον δάσκαλό του στο πρόσωπο του Οιδίποδα.

Καθώς ο ήρωας περιπλανιόταν αποφεύγοντας να γυρίσει στην Κόρινθο για να μην σκοτώσει τον όπως νόμιζε πατέρα του Πόλυβο και να μην παντρευτεί την όπως νόμιζε μητέρα του Μερόπη, βρέθηκε στα μέρη της Θήβας. Η Σφίγγα ορθώθηκε απειλητική μπροστά του και του ζήτησε να λύσει το αίνιγμα:

«Ποιο είναι το ζωντανό εκείνο που έχει δυο και τρία και τέσσερα πόδια».

Ο Οιδίποδας απάντησε:

«Ο άνθρωπος. Στην αρχή, μπουσουλάει στα τέσσερα. Όταν μεγαλώσει, περπατά με τα δυο του πόδια. Όταν γεράσει, στηρίζεται σε μπαστούνι που γίνεται το τρίτο πόδι του».

Η Σφίγγα αυτοκτόνησε από το κακό της. Κατά άλλη εκδοχή, έπεσε νεκρή, τρυπημένη από το σπαθί του ήρωα.

(τελευταία επεξεργασία, 23 Μαΐου 2021)